

JAARVERSLAG 2016

NZV

Nederlandse Vereniging voor de Handel in
Gedroogde Zuidvruchten, Specerijen en aanverwante artikelen

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1	INLEIDING	3
Hoofdstuk 2	VERENIGINGSAANGELEGENHEDEN	5
Hoofdstuk 3	COMMISSIE VAN ADVIES	5
Hoofdstuk 4	BEHANDELING VAN GESCHILLEN	6
Hoofdstuk 5	FRUCOM / EUROPESE ZAKEN	9
Hoofdstuk 6	WERKGROEP GEDROOGD FRUIT	19
Hoofdstuk 7	WERKGROEP NOTEN	21
Hoofdstuk 8	WERKGROEP GRONDNOTEN	23
Hoofdstuk 9	WERKGROEP VISPRODUCTEN	25
Hoofdstuk 10	WERKGROEP FRUIT- EN GROENTECONSERVEN ALSMEDE SAPPEN	27
Hoofdstuk 11	COMMISSIE PUBLIC RELATIONS	29
Hoofdstuk 12	REGLEMENTENCOMMISSIE	29
Hoofdstuk 13	TECHNISCHE COMMISSIE	31
Hoofdstuk 15	YOUNG MANAGEMENT NZV CLUB	33

Hoofdstuk 1 Inleiding

Dit jaar heeft de NZV een vijftal nieuwe leden mogen verwelkomen. Eén regulier lid en vier buitengewone leden. De inspanningen van de afgelopen jaren om meer leden te werven, werpen nog steeds hun vruchten af. Opvallend is ook het aantal buitenlandse ondernemingen die hun weg naar de NZV hebben gevonden.

De belangstelling onder de leden voor de diverse activiteiten van de NZV is groot.

Het begon al op 7 januari 2016 met de nieuwjaarsreceptie waar meer dan 100 mensen zich voor hadden aangemeld.

Op 24 maart 2016 vond het recall seminar georganiseerd samen met Kneppelhout & Korthals advocaten uit Rotterdam. De bijeenkomst was bedoeld voor kennisoverdracht, maar kon ook tevens beschouwd worden als een netwerkbijeenkomst. Meer dan 80 mensen namen deel.

Ook een grote belangstelling voor de Algemene Ledenvergadering op 12 mei 2016. Meer dan 70 deelnemers. Na afloop van het officiële deel (waarbij alle leden instemden met de gewijzigde NZV condities en het NZV arbitragereglement) was er een openhartige presentatie van Larisse van der Haar met voor iedere deelnemer het mooie boek “sterren van de hemel”.

Voor de jonge managers zijn dit jaar twee activiteiten georganiseerd. In januari 2016 was er een workshop conflict-hantering en bouwen aan een team op de werkvloer. In november 2016 werd een training presenteren en netwerken georganiseerd. Beide bijeenkomsten werden door meer dan 20 jonge managers bezocht. In totaal zijn 42 jonge managers bij deze Young Management NZV Club aangesloten.

Ook was er in november 2016 een speciale bijeenkomst over DatakwaliTijd 2.0. Dat programma gaat over de nieuwe vereisten die de retail gaat stellen aan voedingsmiddelenleveranciers m.b.t. productinformatie. Vijftien deelnemers hadden zich voor deze hele specifieke bijeenkomst opgegeven.

Een belangrijke kwestie die dit jaar veel aandacht vroeg van het NZV secretariaat was de chlorpyrifos kwestie in rozijsen. In januari 2016 werd bekend gemaakt dat de maximumlimiet van de stof chlorpyrifos (insecticide) m.i.v. 10 aug. 2016 zou worden verlaagd, zonder overgangperiode. Dit zou enorme consequenties hebben m.n. voor de Turkse rozijsen. Het NZV secretariaat heeft met diverse leden nauw samengewerkt om in Nederland een overgangstermijn te bewerkstelligen, hetgeen ook gelukt is.

Al jaren zijn de hoge NVWA tarieven voor controles een doorn in het oog van veel leden. De NZV blijft samenwerken met diverse brancheorganisaties om die naar beneden bij te stellen. Na de uitspraak (de zgn. “voorlichting”) in september 2016 van de Raad van State en het rapport van PwC in november 2016, leek het de goede kant op te gaan. Echter, de Staatssecretaris van EZ heeft naar aanleiding van de voorlichting van de Raad van State (*De tarieven zijn in strijd met de uitgangspunten die het kabinet zelf heeft vastgelegd*), gemeld dat er een interdepartementale werkgroep zal worden geïnstalleerd, die in het voorjaar van 2017 hierover een advies aan de betrokken ministeries zal uitbrengen. Wat betreft het rapport van PwC (*de betrokken ministeries en de NVWA nemen – m.b.t. de tarieven – de concurrentiepositie van Nederland niet goed in ogenschouw en er moet meer interactie met het*

bedrijfsleven zijn), daarvan hebben de ministeries van EZ en VWS toegezegd dat ze ieder jaar met de sectoren/brancheorganisaties om tafel gaan zitten om over de tarieven te praten. Het eerste gesprek moest vroeg in 2017 plaatsvinden.

Bij het ter perse gaan van dit jaarverslag (april 2017) heeft het demissionair kabinet de voorlichting van de Raad van State naast zich neergelegd. Zij is van mening dat ze wel volgens de regels handelt. Saillant detail is dat de Tweede Kamer dit onderwerp controversieel heeft verklaard. Het gesprek met de ministeries van EZ en VWS zal op 12 mei 2017 plaatsvinden. Dit onderwerp wordt in 2017 hoe dan ook vervolgd.

Tot zover een overzicht van het jaar 2016 in vogelvlucht.

Meer details treft u hierna aan in dit jaarverslag. Wij hopen dat dit weer een goed beeld geeft van waar de NZV zich mee bezighoudt en wat zij het afgelopen jaar voor u bereikt heeft.

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized 'J' followed by a long, sweeping horizontal line.

J. Penning
Voorzitter

Hoofdstuk 2 Verenigingsaangelegenheden

Gedurende het verenigingsjaar 2016 heeft het bestuur van de vereniging uit de volgende personen bestaan:

Bestuur:

J. Penning	voorzitter	}
B. de Jonge	vicevoorzitter	} dagelijks bestuur
M. Soytürk	penningmeester	}
P. Bonneur		
G. Polderman		
D.J. Recourt		
P.R.F.M. Thieme		
C.P.A. Weel		
Vacature		

Secretariaat:

mw. mr. B.A. Niemans secretaris

Ledenaantal:

In 2016 had de NZV 44 reguliere leden en 15 buitengewone leden.

Hoofdstuk 3 Commissie van Advies

Deze commissie, die het bestuur adviseert ten aanzien van aanvragen voor het lidmaatschap van de vereniging, heeft in het verenigingsjaar 2016 vijf aanvragen ter beoordeling gekregen.

Het gaat hier om:

- Molenbergnatie N.V.
- Groen Agro Control
- Kenkko Corporation Ltd.
- Heics Silkway B.V.
- Bakker Seeds

De commissieleden hebben ten aanzien van deze aanvragen in alle gevallen een positief advies gegeven, dat unaniem door het bestuur is overgenomen.

In deze commissie hadden zitting:

S. van Graafeiland	J. Klijn
C. van de Sandt	W. Leeuwenburgh
P.A. Voogelaar	

Hoofdstuk 4 Behandeling van geschillen

Arbitrage-instituut

In 2016 zijn acht arbitrageaanmeldingen gedaan. Bovendien is in dit jaar nog vonnis gewezen in twee arbitrage zaken uit 2015.

In augustus 2016 heeft zich een opmerkelijk feit voorgedaan, dat in de gehele geschiedenis van het arbitrage instituut nog niet eerder was voorgekomen. Drie bedrijven hebben bij het college van arbiters een “verzoek om tussen te komen” ingediend. Dit is niet geregeld in het NZV Arbitragereglement, maar wel in het Burgerlijk Wetboek. Deze bedrijven waren van mening dat hun geschil veel te maken had met een eerder aangemelde arbitrage. Daarom wilden zij zich graag tussenvoegen, zodat het college van arbiters ook meteen hun geschil kan behandelen. Het is aan het college van arbiters om het verzoek van tussenkomen al dan niet te honoreren.

Aan de Algemene Ledenvergadering zijn in mei 2016 voorstellen gedaan voor aanpassing van enkele artikelen in de NZV Conditie en het Arbitragereglement. Aanleiding voor de wijzigingen was de nieuwe Arbitragewet die in 2015 in werking was getreden. Daarnaast heeft de NZV in de afgelopen jaren vanuit diverse hoeken suggesties en opmerkingen gekregen om artikelen (of een zinsdeel of een woord daarin) te wijzigen. Meestal ging dat om een schrijfwijze. Deze had het bestuur in haar voorstellen meegenomen. Tenslotte zijn nieuwe tekstvoorstellen gedaan voor de artikelen 10, 27 en 36 van de Conditie (betreffende de reclametermijnen). De Algemene Ledenvergadering is unaniem akkoord gegaan met de voorgestelde wijzigingen. De gewijzigde NZV Conditie en Arbitragereglement zijn op 1 januari 2017 in werking getreden en zijn naast het Nederlands, ook in het Engels en het Duits op de website gepubliceerd.

In de arbitragecommissie hadden zitting

F.C.A.M. Bertens	K. Blokland	P.K. Bonneur
S. van Graafeiland	R. van Helden	D. Huizing
H. Jas	B. de Jonge	T.P.C.M. Jongmans
A.G. Klijn	M.M. Kok	H. Kuiper
A.C.P. Maarleveld	H.C. Moerman	P. Mulder
J. Penning	G. Polderman	F. van der Pijl
D.J. Recourt	C. van de Sandt	J.M. van de Sandt
P. Slooten	G.M. Smit	J. Smit
M. Snoek	M. Soytürk	P.C. Stienen
B. Stout	P.R.F.M. Thieme	P.A. Voogelaar
P.M. van der Waal	C.P.A. Weel	

Waarschuwinglijst

In 2016 zijn twee nieuwe bedrijven toegevoegd aan de waarschuwinglijst. Het gaat om buitenlandse bedrijven, nl.

- Vinafimex Binh Phuoc (Vietnam)
- IMIE Ines Meyer Import Export (Duitsland)

De laatste is afkomstig uit de procedure die bij de NZV was aangekaart.

De waarschuwinglijst is op de website www.zuidvruchten.nl te vinden.

In het college van onderzoek hadden zitting:

K. Blokland
S. van Graafeiland
H. Jas
T.P.C.M. Jongmans
H. Kuiper
C. van de Sandt

Hoofdstuk 5 FRUCOM / Europese zaken

FRUCOM is de overkoepelende Europese organisatie van de handel in noten, gedroogd fruit, groente-, fruit- en visconserven in Brussel en wordt aangemerkt als de officiële spreekbuis van de branche in Brussel. Er zijn negen nationale brancheorganisaties aangesloten die gevestigd zijn in zeven EU-lidstaten (België, Frankrijk, Duitsland, Italië, Nederland, Spanje en het Verenigd Koninkrijk). FRUCOM vertegenwoordigt meer dan 300 bedrijven in de hele EU en daarbuiten. Daarnaast zijn nog elf organisaties en zeven bedrijven buitengewoon lid. Dat zijn Europese bedrijven die geen nationale organisatie hebben en handelsorganisaties buiten de EU. Iedere aangesloten nationale organisatie levert een lid aan FRUCOM bestuur. Voor de NZV is dat de voorzitter, de heer J. Penning.

Wat gebeurde er in 2016 in Europa

De activiteiten van FRUCOM kunnen grofweg worden onderverdeeld in handelsgerelateerde zaken en levensmiddelenzaken.

Handelsgerelateerde regelgeving

Handelsverdragen

Er zijn in 2016 verschillende onderhandelingen gestart voor het sluiten van handelsovereenkomsten tussen de EU en diverse derde landen. Het gaat daarbij om de Filipijnen, Australië, Nieuw Zeeland, Mexico, Chili, Tunesië en Indonesië. De verdragen tussen de EU en respectievelijk Kosovo en Ghana zijn dit jaar goedgekeurd.

Oekraïne zal in het kader van de inwerkingtreding van het handelsverdrag tot en met 31 december 2017 van het GSP systeem profiteren. De te betalen invoerrechten zullen geleidelijk worden afgebouwd. Met betrekking tot het al dan niet tijdig ratificeren van Verdragen liepen Kenia, Namibië, Botswana, Ivoorkust en Ghana het risico vanaf 1 oktober 2016 vrije toegang tot de EU te verliezen. Later in het jaar is het risico teniet gedaan. Een soortgelijk risico liep Ecuador. Dat is uiteindelijk met regelgeving eind december 2016 gerepareerd. Het handelsverdrag met Ecuador is op 1 januari 2017 in werking getreden. In 2016 hebben nog diverse onderhandelingsronden plaatsgevonden met Canada (CETA Verdrag) en de Verenigde Staten (TTIP Verdrag). CETA is inmiddels afgesloten en in werking getreden. Met de komst van de nieuwe president van Amerika, Donald Trump, is de voortgang omtrent TTIP onzeker.

Het FRUCOM secretariaat heeft enkele malen een overzichtsdocument gemaakt waarin alle wijzigingen rondom handelssituaties tussen de EU en diverse derde landen chronologisch per land staan vermeld. Voor NZV leden is dit document openbaar.

EU sanctie Iran

De EU sancties tegen Iran zijn met ingang van 1 januari 2016 opgeschort.

Marokko

Dit jaar was er ook een uitspraak in het hoger beroep inzake de handelsovereenkomst tussen de EU en Marokko. Het Hof heeft gesteld dat de Westelijke Sahara geen deel is van Marokko en daarom niet valt onder de handelsverdragen tussen de EU en Marokko. Het Vrijhandelsakkoord dat Marokko en de EU in 2012 afsloten over land-

bouw- en visserijproducten, is wel geldig, maar niet van toepassing op de westelijke Sahara. Dit kan consequenties hebben voor diverse visproducten die door Europese handelaren met 0% invoerrechten uit dit gebied worden geïmporteerd. Een eventuele navordering met terugwerkende kracht ligt op de loer. Hopelijk zal aan deze onduidelijke situatie in 2017 een einde komen.

China

Dit jaar onderzocht de Europese Commissie hoe zij China moest gaan behandelen in anti-dumpingonderzoeken na december 2016. China claimt, op basis van afspraken bij de Wereldhandelsorganisatie (WTO), recht te hebben op de zgn. "markteconomie status". Op het moment dat de Europese Unie hiermee instemt, zet het effectief de mogelijkheid om anti-dumping maatregelen te nemen, over boord. Een interessante ontwikkeling, aangezien Chinese mandarijnenconserven al vele jaren onderworpen zijn aan Europese antidumpingmaatregelen. FRUCOM heeft tijdens een "Trade Defence Conference" van de Europese Commissie over China sterk gepleit voor het erkennen van China als markteconomie, omdat de huidige structuur van het Europese antidumping onderzoek tot ongerechtvaardigde en ondoorzichtige conclusies leiden.

Uiteindelijk heeft de Commissie ervoor gekozen om niet de kwestie van erkenning van China aan te pakken, maar om de algemene regels over handelsbescherming te herzien.

Biologisch regelgeving

Eind december 2016 werd duidelijk dat er geen Europees akkoord over de hervorming van de biologische regelgeving is bereikt. De Europese Commissie, Raad en Parlement zijn verwikkeld in een machts spel over wie zeggenschap krijgt over invulling van de gedetailleerde productieregels voor boeren, verwerkers en handel. Er blijven meningsverschillen over kwesties zoals residuen drempels voor pesticiden, kassen en zaden. De Europese Commissie blijft aandringen op een afkeuringsgrens voor residuen. Daarmee wordt biologisch gereduceerd tot residuvrij. Duitsland, Polen, Oostenrijk, Nederland, Ierland, Zweden, Slovenië, Finland, het Verenigd Koninkrijk en Denemarken zijn het daar niet mee eens. Zij vinden het oneerlijk voor de boeren die zouden kunnen worden gestraft voor het krijgen van contaminatie van naburige, gangbare bedrijven. De discussies zullen in 2017 weer worden hervat.

Illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij

In het kader van Illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij zijn de volgende landen in het bezit van een gele kaart: Tuvalu, Solomon Eilanden, Kiribati, Taiwan, Thailand, Curaçao, Saint Vincent & Grenadines, Trinidad & Tobago, Saint Kitts & Nevis, Sierra Leone, Guinea, Liberia, Comoros. Thailand blijft een lastig dossier voor de Europese Commissie. Belangrijk punt vormen de arbeidsomstandigheden voor de buitenlandse werknemers in de Thaise visindustrie. Cambodja is het enige land dat nog steeds een rode kaart in het bezit heeft. Voor vis uit Cambodja geldt dan ook een handelsverbod.

NB! Bij het ter perse gaan van dit jaarverslag zijn de kaarten aan Curaçao en de Salomon Eilanden recentelijk ingetrokken.

Levensmiddelenregelgeving

Als het gaat om levensmiddelenregelgeving, dan speelt voedselveiligheid een belangrijke rol. Hieronder treft u het schema aan van het Europese import controle systeem.

EU Food Safety Import Controls

	Pre-export Certification Article 23, Reg. 882/2004	Random control	Reinforced Controls Emerging risks: Regulation 669/2009	Safeguard measures Recognized risk Regulation 884/2014
Controls at origin	All consignments	Not required	Not required	All consignments
Controls at EU border % Physical checks	<1% AFLA controls	based on national authorities assessment	5%, 10%, 20% & 50%; EU Legislation sets min % AFLA/OTA/Pesticides/additives checks	Random control (< 5%), 5%, 10%, 20% & 50%; EU Legislation sets min % AFLA checks
Required documents	Results analysis at origin PEC Certificate	Not required	Common entry document (CED) Controls including sampling, at 1 st point of entry into EU	Results of analysis Health certificate Common entry document (CED) <i>Transfer to the point of destination</i>
Nuts & Dried fruit concerned (examples)	US peanuts US raw almonds since July 2015	Since 1 Jul 2016, removed from Reg 669/2009: <ul style="list-style-type: none"> • Almonds (Australia), • Dried grapes (Afghanistan) 	Peanuts (Gambia/ Sudan/ Madagascar/ Bolivia (from 1/01/2017) , Dried apricots (Turkey/ Uzbekistan), Sesame seeds (India/ Uganda (from 1/01/2017) , Pistachios (USA); Watermelon seeds (Sierra Leone), Dried lemons (Turkey), Hazelnuts (Georgia), Frozen raspberries (Serbia)	Pistachios (Iran/Turkey), Brazil nuts (Brazil), Peanuts (China/ Egypt/ Ghana/ India/ Brazil/ Argentina (from Dec 2016) , Watermelon seeds (Nigeria); Figs (Turkey), Hazelnuts (Turkey/ Azerbaijan (from Dec 2016))

Wijzigingen hoog risico lijst 2016 (Verordening 669/2019)

De producten op deze lijst zijn onderworpen aan een strenger controle regime.

Op 1 januari 2016 waren er geen branche gerelateerde wijzigingen. Op 1 april 2016 daarentegen werden de pinda's uit Madagaskar op de lijst geplaatst. Op 1 juli 2016 werd de controle frequentie voor Georgische hazelnoten verhoogd, terwijl de Australische amandelen en Afghaanse rozijnen minder werden gecontroleerd. Deze laatste twee werden dan ook van de hoog risico lijst verwijderd. Wijzigingen van de hoog risico lijst zullen met ingang van 1 juli 2016 twee keer per jaar worden doorgevoerd, i.p.v. de gebruikelijke vier keer per jaar. Op 1 januari 2017 zijn de pistachenoten uit de Verenigde Staten, pinda's uit Bolivia, sesamzaad uit Oeganda en gedroogde limoenen uit Turkije op de lijst geplaatst.

Wijzigingen speciale maatregelen in het kader van aflatoxine controles (Verordening 884/2014)

De producten die onder deze Verordening vallen, zijn onderhevig aan strenge aflatoxine controles. Die houden in dat iedere partij begeleid moet worden door een gezondheidscertificaat en bemonsterings- en analyseresultaten en dat een bepaald percentage van de ingevoerde zendingen zal worden getest op aflatoxine aan de EU grens. De wijzigingen traden op 1 februari 2016 in werking en hadden betrekking op grondnoten uit Brazilië, capsicum annum en nootmuskaat uit India en nootmuskaat uit Indonesië. De wijzigingen die op 21 december 2016 in werking traden, betroffen hazelnoten uit Azerbaidjan, grondnoten uit Argentinië, gedroogde vijgen en hazelnoten uit Turkije en grondnoten uit India.

Kwik

In de zomer van 2016 zijn alle belanghebbenden door de Europese Commissie geconsulteerd omtrent de herziening van kwik limieten. De door de Commissie voorgestelde wijzigingen, zouden voor onze branche geen problemen opleveren.

De voorstellen betreffen:

- Visproducten: variërend van 0,3 mg/kg, 0,5mg/kg, 1,0 mg/kg tot 2,0 mg/kg.
- Gecultiveerde paddenstoelen: 0,05 mg/kg
- Wilde paddenstoelen: 0,5 mg/kg
- boomnoten en oliehoudende zaden (incl. maanzaad): 0,02 mg/kg

Op dit moment worden de voorstellen voorgelegd aan het Europees Parlement en de Europese Raad. Naar verwachting zullen de nieuwe limieten in de loop van 2017 in werking treden.

Bisphenol A

De stemming over ontwerpverordening betreffende BPA is uitgesteld tot het voorjaar van 2017.

Dit is een politieke keuze geweest. Eerst wil men in Europa de lopende discussies en mogelijke stemming over de ontwerpverordening betreffende de hormoon ontregelaars afwachten. Dit is een veel groter dossier dan dat van BPA. De ontwerpverordening is gebaseerd op de uitkomst van het EFSA onderzoek, nl. dat BPA geen gezondheidsrisico vormt voor de consument van alle leeftijden.

Pesticiden

Pesticiden vergen steeds meer de aandacht van de brancheorganisaties.

Situaties als die met fosetyl-al (2015) en chlorpyrifos (2016) moeten in de toekomst vermeden worden. Daarom is een proactieve houding van de branche gewenst.

In het jaarverslag van 2015 bent u uitgebreid geïnformeerd over de fosetyl-al kwestie. Gemakshalve volgt een korte samenvatting.

Fosetyl-Al

Een belangrijke kwestie in 2015 betrof de stof fosetyl-al, die in sommige derde landen wordt gebruikt als meststof. Naar aanleiding van FRUCOM lobbyactiviteiten heeft de Europese Commissie een tijdelijke MRL vastgesteld op 75 ppm, in september 2014. Maar het detectie niveau (2 ppm) zou opnieuw van toepassing zijn vanaf 1 januari 2016. Er is vanaf begin januari 2015 veelvuldig contact geweest met de Europese Commissie. Er hebben op Europees niveau uitgebreide lobbyactiviteiten plaatsgevonden van FRUCOM gezamenlijk met INC, Freshfel, Almond Board Of California, Caobisco en European Snack Association. De lobbyactiviteiten in Nederland werden waargenomen door de NZV samen met de Vereniging voor Bakkerij en Zoetwaren (VBZ) en de Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI). Dit alles om de geldigheidsduur van de tijdelijke MRL van 75 ppm uit te breiden. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een verlenging van de tijdelijke limiet van fosetyl-al in amandelen, cashewnoten, hazelnoten, macadamias, pistachenoten en walnoten tot 1 maart 2019.

Spijtig genoeg deed in 2016 zich een tweede soortgelijke kwestie voor, deze keer met clorpyrifos dat met name bij Turkse rozijnen wordt gebruikt.

Clorpyrifos

In januari 2016 werd bekend gemaakt dat de max. limiet van de stof chlorpyrifos (insecticide) m.i.v. 10 aug. 2016 zou worden verlaagd, zonder overgangperiode. Dit zou enorme consequenties hebben m.n. voor de Turkse rozijnen. Een overgangperiode voor de oogst van 2015 was dus absoluut noodzakelijk.

FRUCOM heeft hier een position paper over opgesteld, diverse NZV leden hebben hiervoor input geleverd (m.n. testresultaten). Ook de FRUCOM werkgroep gedroogd fruit heeft een essentiële rol gespeeld. Tevens is zeer nauw samengewerkt met andere Europese brancheorganisaties die hier belanghebbenden zijn, zoals Europese Ontbijtgranen Associatie, ESA, PROFEL, CAOBISCO en FoodDrinkEurope.

Naast individuele verklaringen, hebben al deze organisaties ook een gezamenlijke verklaring opgesteld. Ook is er druk uitgeoefend op DG Sante en het Europees Parlement. Ondertussen zijn ook contacten gelegd met de EU Crop Protection Association om dit soort problemen eerder te signaleren.

De NZV heeft in dit verband contact gezocht met het daarvoor verantwoordelijke Nederlandse ministerie, t.w. van VWS. Dat stelde (dat heeft de Europese Commissie ook al gezegd) dat er bij de totstandkoming van de Verordening en de daaraan voorafgaande periode geen rekening is gehouden met het gedroogde product. Ook de EFSA (wetenschappelijk bureau van de Europese Commissie) is bij de berekening van het gezondheidsrisico uitgegaan van het verse product (de tafeldruif) en niet van het gedroogde product (de rozijn). De Nederlandse overheid is de Nederlandse rozijnenimporteurs in de kwestie chlorpyrifos tegemoet gekomen. Er was in eerste instantie gehoopt op een Europees standpunt en een Europese aanpak. Dat is niet gelukt. Het was uiteindelijk aan de nationale autoriteiten in de Europese Lidstaten om een standpunt in te nemen ten aanzien van de handelwijze. Rozijnen met gehalten tot 0,2 mg/kg mochten in Nederland verhandeld worden tot 1 januari 2017. Na die datum mogen alleen nog rozijnen met gehalten onder de 0,05 mg/kg verhandeld worden.

Zie onderstaand schema van FRUCOM over de tijdelijke maatregelen in de overige EU Lidstaten. Opvallend is dat Duitsland geen tijdelijk maatregelen heeft getroffen.

De fosetyl-al en chlorpyrifos kwesties hebben aangetoond dat de pesticidewetgeving en de beoogde wijzigingen

daarin een enorme impact hebben op FRUCOM producten, met alle gevolgen van dien.

Om niet meer voor zulke verrassingen komen te staan, heeft FRUCOM een nieuwe strategie ontwikkeld om voorbereid te zijn op de wijzigingen die komen gaan, uiteraard indien mogelijk. Zij heeft dan ook aan al haar leden een oproep gedaan om zoveel mogelijk gegevens (m.n. meetgegevens) aan te leveren over de meest relevante pesticiden die bij de producten uit onze branche worden gebruikt. Diverse leden (w.o. NZV Iden) hebben in totaal 22.000 gegevens aangeleverd over residuen van bestrijdingsmiddelen. FRUCOM blijft de ontwikkelingen op het pes-

ticiden gebied nauwkeurig monitoren en houdt dan ook de WTO notificaties, EFSA publicaties en andere bronnen nauwkeuring in de gaten zodat we op tijd weten wat eventuele wijzigingen in de pesticidewetgeving (Verordeningen 1107/2009 en 396/2005) voor impact hebben, waardoor al vroeg een lobby traject ingezet kan worden. Ook houdt zij de besprekingen in het Permanent Comité en de publicaties in het Publicatieblad bij en wisselt ze informatie uit met andere Europese brancheorganisaties. Tijdens een workshop over pesticiden in oktober 2016, heeft FRUCOM de Europese Commissie gevraagd om meer transparantie als het gaat om besluitvorming inzake MRL veranderingen en verzocht om regelmatig informatie met de industrie uit te wisselen.

Additieven

Naast wijzigingen in de pesticidewetgeving is er nog een onderwerp dat de aandacht van FRUCOM heeft, t.w. additieven. Ook hierbij heeft zij de leden opgeroepen om zoveel mogelijk gegevens aan te leveren.

De Europese Commissie heeft besloten om diverse additieven onder de loep te nemen om opnieuw te kunnen beslissen over het eventuele volksgezondheidrisico. Het gaat daarbij om de volgende additieven

FRUCOM work on pesticides - Chlorpyrifos

The following Member States have introduced a temporary action level for chlorpyrifos in dried vine fruit:

Member State	Measure	Time Line
Belgium	0.2 mg/kg on raisins	until 10/08/2017
Finland	0.2 mg/kg on raisins	until 31/12/2017
Italy	0.2 mg/Kg for Chlorpyrifos-ethyl in dried grapes (raisins)	until 31/12/2016
Spain	0.2 mg/kg recommended to regional competent authorities	until 31/12/2016
Ireland	0.2 mg/kg on raisins	until 31/12/2017
Netherlands	0.2 mg/kg	until 1/1/2017
United Kingdom	0.2 mg/kg	Only applied to produce treated before 10/08/2016
Hungary	0.2 mg/kg on raisins	until 31/12/2016
Austria	0.2 mg/kg on raisins	harvest 2015
Denmark	0.2 mg/kg	until 1/1/2017
France	0.2 mg/kg on raisins	until 31/12/2017
Sweden	0.2 mg/kg on raisins	Longer then 31/12/2016
Poland	0.2 mg/kg on raisins	until 31/12/2017

© FRUCOM

1. Sorbinezuur (E 200), kaliumsorbaat (E 202), calcium sorbaat (E203)
2. chlorofylinen (E 140 (ii)), Cu-chlorofylen (E 141 (i)) en Cuchlorophyllins (E 141 (ii))
3. IJzer en -hydroxiden (E 172)
4. Sulfur dioxide (E 220), natriumsulfiet (E 221), natriumbisulfiet (E222),
natriummetabisulfiet (E 223), kaliummetabisulfiet (E 224), calcium sulfiet (E 226),
calciumwaterstofsulfiet (E 227) en kalium bisulfiet (E 228)
5. Octylgallaat (E 311) en Dodecylgallaat (E 312)
6. Benzoëzuur (E 210), natriumbenzoaat (E 211), kaliumbenzoaat (E 212) en calcium
benzoaat (E 213)
7. Natrium stearoyl-2-lactylaat (E 481) en calcium stearoyl-2-lactylaat (E 482)

Met extra aandacht voor de sorbaten en de sulfiet. Na de oproep van de Europese Commissie heeft FRUCOM zich aangemeld als geïnteresseerde belanghebbende. Verder heeft ze contact gezocht met producenten van levensmiddelen additieven en hun organisaties en ten slotte is toenadering gezocht tot de EU en Non-EU producenten van zuidvruchten die deze stoffen gebruiken. Als er geen gegevens worden verstrekt, dan zal het besluit over risicobeheersing worden genomen op basis van het huidige wetenschappelijke advies van de EFSA en kunnen stoffen worden verwijderd van de EU lijst van toegelaten additieven.

FRUCOM

Dhr T. Haas-Rickertsen	voorzitter
Mw A. Boulouva	algemeen secretaris
Dhr F. Brandenburg tot 1.10.16	adviseur handel
Dhr D. Perez Vega vanaf 15.10.16	adviseur handel
Dhr. R. Vorss	beleidsadviseur

Hoofdstuk 6 Werkgroep Gedroogd Fruit

De grootste opwinding zat bij de “ambtelijke zaken” in de periferie van onze handel. Zo was de boycot van Rusland voor Turkse producten van invloed op de handelsstromen, waardoor Turkije meer aandacht kreeg voor Europa, maar andere landen juist weer meer kansen zagen in Rusland. De handelsverdragen waren ook aan de orde: de CETA, met als gevolg de aanpassing van invoerrechten uit Canada en de discussie of de opschorting van invoerrechten voor Amerikaanse cranberry's dan teruggedraaid moest worden. Maar ook de ontwikkelingen na het aantreden van Donald Trump, met betrekking tot TTIP. Deze FTA zou weleens helemaal van de baan kunnen zijn. Dit kan gevolgen hebben voor de handel.

De Europese wetgeving en de totstandkoming daarvan is soms een punt van zorg. Zie b.v. de nieuwe regelgeving inzake chlorpyrifos. Gelukkig heeft de NZV in Nederland een overgangsperiode weten te bewerkstelligen. In onze branche hebben we te maken met seizoenen. De “spelregels” halverwege het seizoen veranderen, is niet alleen oneerlijk maar ook onuitvoerbaar.

De komende jaren zullen ook de additieven opnieuw beoordeeld worden. Naar verwachting zal de Europese Commissie deze zoveel mogelijk willen verlagen. Voor de zuidvruchten zullen vooral eventuele aanpassingen voor zwavel en sorbine in hun diverse verschijningsvormen de meest in het oog lopende zijn. Door FRUCOM wordt er momenteel hard aan gewerkt om de normen zo veel als mogelijk onveranderd te houden. Dit zal met wetenschappelijke gegevens onderbouwd worden. Een oproep dan ook aan de leden om deze data aan te leveren. Het is belangrijk dat we aantonen dat de huidige limieten geen gevaar vormen voor de volksgezondheid. Daar komt bij dat bruine abrikozen minder goed verkopen dan oranje abrikozen. De consument wil nu eenmaal een mooi uitziend product.

De valuta speelden eveneens weer een aardige hoofdrol. Dit keer niet zozeer de dollar maar vooral ook de Turkse Lira, die in een vrije val geraakte en Turkse producten goedkoper maakte.

Waren er dan geen ontwikkelingen in de handel zelf? Uiteraard wel, maar in zijn algemeenheid kan gezegd worden dat de meeste producten geen al te grote verrassingen lieten zien. Een grote oogst van Turkse sultanas was al ingecalculeerd. Ook was in het voorjaar al bekend dat de oogst van de Californische pruimen klein zou zijn. Andere ontwikkelingen zijn de verdere opkomst van Chili als producent van zuidvruchten en de aanhoudende vraag vanuit Azië, waarbij het accent wellicht iets minder op China, maar waarvan de rol door een land als India overgenomen wordt.

We mogen wel stellen dat 2016 wellicht niet bijzonder, maar wel weer een goed jaar voor de zuidvruchtenhandel was.

In deze commissie hadden zitting:

J. Penning (voorzitter)

S. van Graafeiland

J. Klijn

C. van de Sandt

Hoofdstuk 7 Werkgroep Noten

In 2016 waren er in de diverse productgroepen verschillende prijsontwikkelingen te zien. Amandelen daalden flink in prijs sinds lange tijd, maar cashews werden steeds duurder na een lange tijd van prijsstabiliteit. Er is dus geen sprake van een eenduidig beeld over de productgroep noten als geheel.

Over het algemeen kan de productgroep ook rekenen op intensieve belangstelling van de NVWA, dat zich uit in intensieve en regelmatige controles. Veel importeurs merken dit, omdat het hun met extra kosten belast (controle kosten, demurrage/detention etc.) en soms ook in problemen brengt om tijdig aan de leveringsverplichtingen te voldoen. Uiteraard is er begrip voor de taken en verantwoordelijkheden die de NVWA heeft.

Middels goed overleg dient vanuit de importeurs zelf en vanuit de NZV worden getracht een gezonde balans te behouden.

Het Voedingscentrum heeft in maart 2016 de nieuwe Schijf van Vijf gelanceerd, die gebaseerd is op de Richtlijnen van de Gezondheidsraad uit 2015. Noten krijgen in de nieuwe schijf een expliciete vermelding. Het Voedingscentrum beveelt nl. een handjevol ongezoeten noten per dag aan. Hier heeft de NZV jaren voor gepleit en is nu dan eindelijk gelukt. Mede hierdoor blijft de publieke communicatie rondom noten onverminderd positief, zodat we voldoende ruimte voor groei en ontwikkeling zien voor de komende jaren.

In deze commissie hadden zitting:

D.J. Recourt (voorzitter)

P.C Stienen

C.P.A. Weel

J. Klijn

C. van de Sandt

bron: Voedingscentrum

Hoofdstuk 8 Werkgroep Grondnoten

Terugkijkend op de laatste jaarverslagen hebben we bij het onderwerp grondnoten nooit grote problemen of verschuivingen hoeven melden. Echter in 2016 zijn er nu toch daadwerkelijk enige verontrustende ontwikkelingen ten tonele verschenen, waarvan aan het einde van 2016 nog steeds niet te voorspellen is wat de uitkomsten hiervan zullen zijn.

De WCO (World Customs Organisation) heeft het voornemen om geblancheerde pinda's onder hoofdstuk 20 te classificeren als bewerkte noten. Wat concreet inhoudt dat er een importheffing op de witte pinda's komt van 11,2%-12,8%. Met deze aankondiging van de WCO zijn direct alle gerelateerde lobbyorganisaties geactiveerd. Gekozen is om gezamenlijk de standpunten uiteen te zetten wat de negatieve gevolgen kunnen zijn van dit voornemen. In november 2016 is er een brief gestuurd ondertekend namens alle leden van de FRUCOM, European Nut Association, American Peanut Council en European Snack Association, welke gemotiveerd aangeeft dat het blancheren van een pinda niet het karakter van de noot verandert, maar alleen ontvliest. De houdbaarheid en het gebruik nadien blijft gelijk van de pinda of deze nu geblancheerd is of ruw. In 2017 zal deze discussie vervolgd worden, en wellicht resulteren in een afzwakking van dit voornemen.

Op Europees niveau heeft men in 2016 besloten om naar aanleiding van enkele te hoge aflatoxine meldingen de origine Argentinië strenger te gaan controleren bij import. Tijdens een overleg met de NVWA heeft de NZV samen met de grote Nederlandse pindaverwerkers en de European Nut Association slechts een reductie van 10% selectie naar 5% kunnen bereiken. De NVWA is uitgegaan van haar eigen statistieken, die naar onze ervaring - niet representatief waren. Onze argumenten hebben helaas niet meer mogen baten, dus per 1 januari 2017 gaan de autoriteiten 5% van de containers controleren.

Over het algemeen opgemerkt, tijdens de gesprekken met de NVWA & Douane blijkt wel steeds dat men door bezuinigingen enorm aan slagkracht en kennis heeft verloren. Bij toekomstige regels en procedures komt wellicht ruimte voor wat zelfregulering en het zelf rapporteren richting de NVWA in plaats van fysieke controles met bijkomende hoge kosten.

Afsluitend kunnen we stellen dat de werkgroep grondnoten hard (samen)gewerkt heeft, maar dat de resultaten hiervan in 2017 pas bekend zullen worden.

In deze commissie hadden zitting:

G. Polderman (voorzitter)

P. Bonneur

P.C. Stienen / M. Goondal

Hoofdstuk 9 Werkgroep Visproducten

De grondstofprijzen voor skipjack tonijn hebben in 2016 per saldo een stijgende tendens vertoond. Aan het begin van het jaar lagen de grondstofprijzen rond de US\$ 1.000,=/TON (frozen SKJ > 1,8 kg verhandeld in Bangkok). Deze prijs is aan het begin van 2016 snel gestegen om in april 2016 een voorlopig hoogtepunt te bereiken op US\$ 1.650,=/TON. De oorzaak van deze stijging waren mindere vangsten van grondstof. Na deze piek is de prijs iets gedaald en heeft deze over de periode mei t/m november geschommeld tussen de US\$ 1.400,= en US\$ 1.500,=/TON. Pas eind november is de prijs weer aangetrokken om het jaar iets boven de US\$ 1.600,=/TON te eindigen. Aan het einde van 2016 was de tendens overigens nog steeds stijgend.

In april 2015 heeft de EU een gele kaart uitgereikt aan Thailand in verband met illegale, ongemeldde en ongereguleerde visserij, internationaal meer bekend als IUU fishing (= Illegal, unreported and unregulated fishing). Thailand heeft toen de waarschuwing ontvangen dat de situatie m.b.t. de visserij zou moeten verbeteren. Indien niet, dan zou de gele kaart worden omgezet in een rode kaart, waardoor importen vanuit Thailand in de EU verboden zijn. Deze importen bedragen ca. US\$ 3 miljard/jaar. Er is een delegatie van de EU in Thailand op bezoek geweest. Verder lopen er op dit moment nog altijd gesprekken met de militaire regering van Thailand om de situatie te verbeteren. Er worden wel verbeteringen gemeld, maar slechts zeer langzaam. De grootste problemen in Thailand lijken zich echter af te spelen met betrekking tot mensensmokkel en illegale arbeiders. En dit valt feitelijk niet onder de IUU regels.

Ecuador heeft, na twee jaar een tijdelijke regeling te hebben gehad, nu een definitieve regeling, waardoor ook na 1 januari 2017 de invoer tegen 0% plaats kan blijven vinden. De GSP+ status van Ecuador was al per 31 december 2014 ten einde en in 2015 en 2016 is op een tijdelijke basis hiermee verder gegaan. Pas eind van 2016 zijn de afspraken met Ecuador definitief geworden en bekrachtigd.

De situatie in de Filippijnen is ongewijzigd; de GSP+ status blijft gehandhaafd.

Tenslotte staat het Associatieverdrag van de EU met Marokko uit 2012 voor landbouw- en visserijproducten ter discussie v.w.b. producten uit de Westelijke Sahara (dit gebied is door Marokko in 1975 geannexeerd). Het Europese Hof heeft in december 2016 (in een hoger beroep op een uitspraak van de EU-Raad in dec 2015) geconcludeerd dat het "grondgebied van het Koninkrijk Marokko" niet de Westelijke Sahara omvat. Dit zou in kunnen houden dat, e.v.t. met terugwerkende kracht, invoerrechten betaald zouden moeten worden op de producten die uit de Westelijke Sahara komen. Zover is het nog niet. Zodra er ontwikkelingen zijn in deze zaak, zullen wij u informeren.

In deze commissie hadden zitting:

P.R.F.M. Thieme (voorzitter a.i.)

P. Voogelaar

Hoofdstuk 10 Werkgroep Fruit- en Groenteconserven alsmede sappen

In 2016 zijn de gevolgen van El Nino goed merkbaar geweest. Grote tekorten van veel producten als gevolg van mislukte oogsten door óf extreme droogte óf juist extreme regenval. Tegen het eind van 2016 stabiliseerde één en ander zich weer enigszins.

Importlicenties champignons (met name vanuit China)

Dit is voor wat betreft de fruit- en groente conserven het belangrijkste dat gespeeld heeft in 2016 (en nog speelt). Tot op heden heeft het systeem van importlicenties er voor gezorgd dat slechts een relatief kleine groep van traditionele importeurs een monopolie heeft op de import van champignonconserven vanuit China. De oude regels met betrekking tot de importlicenties maken het voor importeurs, die ook willen beginnen met de import van champignons vanuit China, vrijwel onmogelijk dit te realiseren. Er wordt in de EU gesproken over vereenvoudiging van het quotumsysteem. Met name om kosten te besparen, maar ook om het verschil tussen traditionele importeurs en nieuwkomers kleiner te maken. Er is een voorstel opgesteld door de Europese Commissie. Echter, dit nieuwe voorstel houdt in dat je als nieuwkomer uiteindelijk maximaal 1,5 container per jaar kunt importeren. Op basis van 1,5 container is echter geen contract af te sluiten met b.v. supermarkten. Met andere woorden, het is met het nieuwe voorstel nog steeds praktisch onmogelijk om champignons te importeren vanuit China. We hebben natuurlijk als NZV onze mening gegeven met betrekking tot het voorstel en aangegeven dat dit geen verbetering is ten opzichte van het oude systeem. Er is op moment van schrijven nog geen beslissing genomen. We zullen u in ieder geval op de hoogte houden van de ontwikkelingen.

In deze commissie hadden zitting:

P.R.F.M.Thieme (voorzitter)

F.C.A.M. Bertens

C. van de Sandt

Hoofdstuk 11 Commissie Public Relations

Deze commissie houdt zich bezig met activiteiten voor en door leden van de NZV. Ook de werving van nieuwe leden is een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden van deze commissie. Het afgelopen jaar zijn er wederom enkele nieuwe activiteiten opgestart zoals een netwerkbijeenkomst over recalls, cursussen voor het jonge management en voorlichtingsbijeenkomsten over allergenen en goederencodes.

Binnenkort viert de NZV haar volgende lustrum dat we uiteraard niet ongemerkt voorbij laten gaan, maar hierover zult u apart geïnformeerd worden.

In de commissie hadden zitting:

B. de Jonge (voorzitter)

G. Bouma

Mw. B.A. Niemans

Hoofdstuk 12 Reglementencommissie

De reglementen commissie (met assistentie van het NZV secretariaat) heeft zich het afgelopen jaar toegelegd op aanpassing van de condities en het arbitragereglement welke na een aantal jaren aan revisie toe waren. Enerzijds om deze in lijn te brengen met vernieuwde wetgeving en anderzijds om deze aan te passen aan de tegenwoordige handelspraktijken en vernieuwde communicatietechnieken.

De nieuwe condities en arbitragereglement zijn op de ALV in mei 2016 aan de leden voorgelegd en goedgekeurd en na deponering per 1 januari 2017 in werking getreden.

In deze commissie hadden zitting:

C.P.A. Weel (voorzitter)

S. van Graafeiland

C. van de Sandt

Hoofdstuk 13 Technische Commissie

In 2016 is de technische commissie niet fysiek bij elkaar gekomen. Maar het NZV secretariaat heeft deze commissie enkele malen geraadpleegd over de pesticide chlorpyrifos (zie pag. 14 in dit jaarverslag) en allergenen.

Momenteel is er veel aandacht voor het onderwerp allergenen en dan m.n. wat hierover op het etiket moet komen te staan. Belangrijk aspect daarbij is wat te doen met onbedoelde bijmenging van allergenen (zgn. “kruisbesmetting”). Volgens Europese regelgeving zijn bedrijven verantwoordelijk voor het vaststellen van de aanwezigheid van risico's. Er is op Europees vlak een task force opgericht en die heeft aan alle Europese Lidstaten een enquête gestuurd met vragen over meetmethoden en meetsystemen. Er is behoefte aan een geharmoniseerde meetmethode. De NVWA wilde niet wachten tot er een Europese aanpak was en wilde al specifieke maatregelen gaan publiceren die levensmiddelen moeten nemen bij het vaststellen van onbedoelde bijmenging van allergenen. De NVWA beroept zich daar op het advies van BuRO (Bureau Risico beoordeling en onderzoeksprogrammering dat de ministeries van VWS en EZ adviseert over de o.m. de veiligheid van voedingsmiddelen). Die wijken echter aanzienlijk af van wat gebruikelijk wordt gehanteerd in de Europese industrie.(die werkt merendeels met de zgn. Vital waardes). Dit zorgt voor een ongelijk speelveld van producenten en consumenten.

Desalniettemin heeft de NVWA de referentiewaarden op haar website gepubliceerd. De NVWA treedt alleen op bij een RASFF melding. De NVWA vermeldt (nog) niets over “may contain” vermeldingen of welke risico boodschap als passende beheersmaatregel genomen zou moeten worden. Ook wordt er nog niet gesproken over vermelding van de allergeen op de ingrediëntenlijst.

Er zijn dus nog steeds enkele onduidelijkheden op dit vlak. De NZV werkt nauw samen met enkele andere betrokken brancheorganisaties (zoals FNLI, CBL, VBZ en Groenten Fruit Huis). Daarnaast heeft de NZV zich aangesloten bij de “may contain” werkgroep. Hierin zitten overheid, brancheorganisaties en patiëntenverenigingen. Deze werkgroep streeft er naar om in de eerste helft van 2017 een handleiding te publiceren voor producenten en consumenten om aan te geven hoe met het begrip “may contain” op het etiket moet worden omgegaan. De handleiding is een hulpmiddel en zal (nog) geen juridische status hebben.

In januari 2017 heeft de NZV – samen met de VBZ - voor haar leden een voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd. Daarin werd ingegaan op de verantwoordelijkheden van handelaren in het algemeen en een focus op allergenen in het bijzonder. Ook werd er een uitwerking van een kwantitatieve risicobeoordeling van kruisbesmetting gepresenteerd.

In deze commissie hadden zitting:

L. van Beest
J. Bos
H. Budding
R. Pauwels

Young
Management **NZV** Club

Hoofdstuk 14 Young Management NZV Club

Twee activiteiten stonden op de agenda van de Young Management NZV Club in 2016.

Hoewel de NZV voorzitter had opgeroepen een andere naam voor deze club te verzinnen, is er uiteindelijk voor gekozen om toch de oude naam te handhaven.

Op 28 januari 2016 waren 22 jonge managers de hele dag te gast bij Hofstede Paradijshoeve in Ridderkerk, waar ze onder leiding van Johan Baken een training kregen over conflicthantering en werken in een T.E.A.M. Diverse malen werd de groep opgedeeld in kleine groepjes om aan opdrachten en oefeningen te werken. Er werd dus een heel actieve bijdrage van de deelnemers gevraagd en dat maakte het extra interessant en leerzaam.

Op 17 november 2016 kregen 23 jonge managers een training over netwerken en presenteren. Deze vond plaats bij Vrij in Culemborg. Na een training van de hele dag werd de cursisten aangeraden om het nu gewoon te gaan doen. Want door het te doen, ga je het leren. Met alle tips en tricks die de jonge managers – wederom - van Johan Baken hebben meegekregen, moet dat zeker gaan lukken.

**Nederlandse Vereniging voor de Handel in
Gedroogde Zuidvruchten, Specerijen en aanverwante artikelen**

Postbus 5007, 2701 GA ZOETERMEER
Bezoekadres: Louis Pasteurlaan 6, 2719 EE ZOETERMEER

T: 0031 (0) 79 368 11 98

F: 0031 (0) 79 368 11 99

E: secretariaat@nzv-org.nl

I: www.zuidvruchten.nl